

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-05 Nr.

DĖL MOKESČIŲ ĮSTATYMŲ PAKEITIMO PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos finansų ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 8, 13¹, 16, 17, 18, 18², 20, 21, 24, 25, 27, 34, 35 ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12¹ straipsniu įstatymo projektą (toliau – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2, 5, 12, 17, 17², 18, 19, 46¹, 47, 56¹ straipsnių, 1 priedėlio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30² straipsniu įstatymo projektą (toliau – Pelno mokesčio įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 21, 71, 92 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektą (toliau – PVM įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – NTM įstatymo projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai).

Įstatymų projektai parengti įgyvendinant Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, teisingesnės ir augti palankios mokesčių sistemos krypties iniciatyvas įvertinti mokesčių lengvatų tikslumą ir poveikį, peržiūrėti mokesčių lengvatas ir specialias sąlygas, iškreipiančias apmokestinimo teisingumą ir kuriančias mokestinį arbitražą, įvertinti galimų pokyčių apmokestinant žmonių pajamas poveikį mažinant pajamų nelygybę, skatinti smulkiojo verslo augimą, įvertinti galimybes išplėsti galiojančią pelno mokesčio lengvatą reinvestuojamam pelnui, skatinti investicijas Lietuvoje ir didinti savivaldybių finansinį savarankiškumą.

Pažymėtina, kad taikomų mokesčių lengvatų ir specialių apmokestinimo sąlygų peržiūra, taip pat aplinkosauginių mokesčių ir kitų ekonomikos augimo nestabdančių šaltinių apmokestinimo plėtra numatytos ir kaip vienos iš 2021 m. liepos 20 d. Europos Sąjungos Tarybos sprendimu patvirtinto Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo priemonių.

Įstatymų projektais siekiama teisingesnės ir augti palankesnės mokesčių sistemos, smulkiojo verslo ir investicijų skatinimo, kartu prisidedant ir prie pajamų nelygybės mažinimo, savivaldybių finansinio savarankiškumo didinimo bei aplinkosauginių (žaliojo kurso) tikslų įgyvendinimo.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projektu siūloma:

1) peržiūrėti pajamų mokesčio tarifus persikirstant mokesčio našta tarp su darbo santykiais ir jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų ir kitų rūšių aukštesnių pajamų;

2) keisti individualios veiklos apmokestinimo sąlygas;

3) peržiūrėti mokesčių lengvatas:

a) tikslinti lengvatos, taikomos naudai, gautai pagal pasirinkimo sandorius darbuotojams lengvatine kaina suteikus akcijų, taikymo sąlygas, numatant, kad lengvata taikoma ir tais atvejais, kai akcijų suteikimo momentu gyventojas nebėra įmonės darbuotojas (išlaikant kitas sąlygas);

b) siaurinti iš artimų giminaičių gautoms dovanoms taikomą lengvatą ir neapmokestinamosioms pajamoms priskirti 300 000 eurų per mokestinį laikotarpį neviršijančios dovanos, gautos iš sutuoktinio, tėvų (įtėvių), vaikų (įvaikių), senelių, vaikaičių, vertės ir 150 000 eurų per mokestinį laikotarpį iš brolių, seserų gautos dovanos vertės, netaikant šių ribojimų žemės ūkio veikloje naudoto turto dovanojimo atvejais, jei šį turtą gavę sutuoktiniai, tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), seneliai, vaikaičiai bent 3 metus jį naudos savo vykdomoje žemės ūkio veikloje;

c) išplėsti lengvatą, taikomą darbdaviui sumokėjus už geležinkelio ar kelių viešojo transporto bilietus, ir nustatyti, kad neapmokestinamosioms pajamoms priskiriamos darbdavio apmokėtos kelionės išlaidos, skirtos gyventojui atvykti į darbo vietą ir parvykti iš jos bet kokios rūšies transportu;

4) lengvatas ilgalaikio taupymo produktams visa apimtimi taikyti tik pagal Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymą (t. y. II pensijų pakopoje) gyventojų mokamoms pensijų įmokoms, o lengvatų ilgalaikio draudimo ir III pakopos pensijų įmokoms siūloma atsisakyti palaipsniui, t. y. lengvatas taikyti ateinančius 10 metų iki 2023 metų pabaigos sudarytoms gyvybės draudimo ar pensijų kaupimo sutartims;

5) supaprastinti pajamoms iš investavimo taikomą apmokestinimo režimą įvedant naują priemonę – investicinę sąskaitą, kuri sudarytų galimybes nuolatiniais Lietuvos gyventojams vykdyti tęstines investicijas į tam tikrus vertybinių popierių biržose platinamus vertybinius popierius ar kitas nustatytas investavimo priemones, gyventojų pajamų mokestį mokant tik nuo iš minėtos sąskaitos išsiimamos investicinės grąžos;

6) nustatyti palankesnes nekilnojamojo turto nuomos pajamų apmokestinimo sąlygas, sudarant galimybę šias pajamas sumažinti 20 procentų gautų pajamų dydžio suma (išskyrus žemę);

7) keisti individualios veiklos įsigijus verslo liudijimą apmokestinimo tvarką:

a) mažinti pajamų ribą, kurią viršijus negali būti mokamas fiksuoto dydžio pajamų mokestis, nuo 45 000 eurų iki 20 000 eurų per mokestinį laikotarpį;

b) nustatyti 30 kalendorinių dienų minimalų laikotarpį, kuriam gali būti išduodamas verslo liudijimas;

c) atsisakyti verslo liudijimo gyvenamosios paskirties patalpų nuomai;

8) supaprastinti pajamų mokesčio deklaravimo ir mokesčio permokos grąžinimo tvarką, numatant automatinį Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos suformuotos deklaracijos pateikimą.

Pelno mokesčio įstatymo projektu siūloma:

1) peržiūrėti smulkiojo verslo, kuriam nustatytos palankesnės apmokestinimo sąlygos, kriterijus;

2) suteikti visam verslui teisę taikyti momentinį tam tikro ilgalaikio turto nusidėvėjimą;

3) pratęsti papildomiems 5 metams pelno mokesčio lengvatas:

a) investiciniam projektui;

b) filmų gamybai;

4) nustatyti teisingesnį pelno mokesčio apskaičiavimą:

a) apriboti lengvųjų automobilių įsigijimo kainos ir nuomos išlaidų atskaitymą, taip prisidedant ir prie žaliajo kurso įgyvendinimo;

b) suvienodinti mokestinių nuostolių atskaitymo sąlygas, nepriklausomai nuo to, ar apmokestinamasis vienetas patenka į apmokestinamųjų vienetų grupę;

c) papildomai apriboti prestižo vertės atskaitymą;

d) atsisakyti sektorinio išskirtinumo, taikant apmokestinimo sąlygas;

e) tikslinti rizikos ir privataus kapitalo subjektams, kartu ir jų dalyviams taikomų pelno mokesčio lengvatų, prisidedančių prie alternatyvaus įmonių finansavimo prieinamumo, sąlygas.

PVM įstatymo projektu siūloma:

1) padidinti registravimosi pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) mokėtojais ribą nuo 45 000 iki 55 000 eurų;

2) išplėsti socialinių paslaugų neapmokestinimo PVM apimtį.

Kartu teikiamas NTM įstatymo projektas, patikslintas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pastebėjimus. Taip pat įvertinus papildomai gautus argumentuotus pasiūlymus NTM įstatymo projektas papildytas naujomis nuostatomis, kuriomis siūloma:

- nustatyti minimalų nekilnojamojo turto mokesčio 0,5 procento tarifą vėjo elektrinėms;
- visam fizinių asmenų nekilnojamam turtui, naudojamam pajamoms iš žemės ūkio veiklos uždirbti, taikyti lengvatinį mokesčio tarifą;
- nuo nekilnojamojo turto mokesčio atleisti kultūrinei veiklai naudojamus kultūros paveldo objektų valdytojus (fizinius ir juridinius asmenis).

Detalesnė informacija apie Įstatymų projektų rengimą paskatinusias priežastis, jų tikslus ir uždavinius pateikta pridedamuose Įstatymų projektų aiškinamuosiuose raštuose.

PVM įstatymo projektu įgyvendinamas 2021 m. sausio 22 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/86, kuriuo Lietuvos Respublikai leidžiama taikyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 287 straipsnio, ir kai kurios 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos nuostatos.

Įstatymų projektai skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemėje.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo, Pelno mokesčio įstatymo ir PVM įstatymo projektai buvo pateikti išvadoms gauti suinteresuotoms institucijoms ir organizacijoms pagal gavėjų sąrašą (pridedama), dėl pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, parengta derinimo pažyma.

Įstatymų projektus parengė Finansų ministerijos Mokesčių politikos departamento (direktorė Jūratė Laurikėnaitė, tel. 239 0151) Tiesioginių mokesčių ir tarptautinio apmokestinimo skyriaus (skyriaus vedėjas Evaldas Putrimas, tel. 219 9476, el. p. evaldas.putrimas@finmin.lt) patarėja Živilė Kvedytė (tel. 219 9301, el. p. zivile.kvedyte@finmin.lt), vyriausioji specialistė Giedrė Vaskinienė (tel. 219 9350, el. p. giedre.vaskiniene@finmin.lt), vyriausioji specialistė Rasa Totoraitė (tel. 239 0069, el. p. rasa.totoraitė@finmin.lt), Netiesioginių mokesčių skyriaus (vedėja Asta Zelo, tel. 219 9383, el. p. asta.zelo@finmin.lt) patarėja Rūta Pileckienė (tel. 219 9359, el. p. ruta.pileckiene@finmin.lt), vyriausioji specialistė Giedrė Morkūnienė (tel. 239 0229, el. p. giedre.morkuniene@finmin.lt) ir Finansų politikos departamento (direktorius Irmantas Mikulėnas, tel. 219 9342) Pajamų analizės ir planavimo skyriaus vedėja Eglė Bajorinienė (tel. 219 9377, el. p. Egle.Bajoriniene@finmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 8, 13¹, 16, 17, 18, 18², 20, 21, 24, 25, 27, 34, 35 ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12¹ straipsniu įstatymo projektas, jo lyginamasis variantas ir aiškinamasis raštas, 61 lapas.

2. Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2, 5, 12, 17, 17², 18, 19, 46¹, 47, 56¹ straipsnių, 1 priedėlio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30² straipsniu įstatymo projektas, jo lyginamasis variantas ir aiškinamasis raštas, 43 lapai.

3. Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 21, 71, 92 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas, jo lyginamasis variantas, aiškinamasis raštas ir atitikties lentelės, 11 lapų.

4. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projektas, jo lyginamasis variantas ir aiškinamasis raštas, 36 lapai.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.

6. Suinteresuotų institucijų ir organizacijų sąrašas, 1 lapas.

7. Įstatymų projektų derinimo pažymos, 48 lapai.

Finansų ministrė

Gintarė Skaistė